

Asia C-401/23

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

30.6.2023

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Tribunal Judiciaire de Metz (Ranska)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

26.5.2023

Kantaja:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Vastaaja:

E. D.

ENNAKKORATKAISUPYYNTÖ

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIMELLE

26 päivänä toukokuuta 2023

Ennakkoratkaisupyyntön esittävä tuomioistuin:

Tribunal judiciaire de Metz, työ- ja sosiaali oikeuden osasto [– –]

Asianosaiset:

Kantaja: CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES et des SAGES-FEMMES (CARCDSF)- [– –] PARIISI [– –]

Vastaaja: E. D., kotipaikka Mosellessa [– –]

1 [– –] Tosiseikat

1.1 E. D. toimii hammaskirurgina Ranskan alueella Mosellessa [– –].

- 1.2** Tällä perusteella hänellä on sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale) L 111-1 §:n säännösten mukainen velvollisuus kuulua CARCDSF:n vanhuuseläkejärjestelmään ja maksaa siten sen vakuutusmaksuja.
- 1.3** E. D. kiistää tämän velvollisuuden eikä ole suorittanut pakollisia vakuutusmaksuja vuosilta 2019 ja 2020.
- 1.4** CARCDSF on toimittanut maksumuistutuksia summista, jotka vastaavat järjestelmään kuulumista koskevaa velvollisuutta, sekä kaksi maksuvaatimusta E. D:n olinpaikkaan.
- 1.5** E. D. on vastustanut näitä maksuvaatimuksia ja riitauttanut ne tässä tuomioistuimessa.
- 1.6** E. D. väittää, että kansallinen oikeus, johon häntä vastaan vedotaan, on unionin oikeuden vastainen siltä osin kuin se kyse on palvelujen tarjoamisen vapaudesta, ja pyytää tätä tuomioistuinta esittämään unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä.

2 Asiassa sovellettavat säännökset ja määräykset

2.1 SEUT 56 artiklan [ensimmäisessä ja toisessa kohdassa] määrätään seuraavaa [– –]: *Jäljempänä olevien määräysten mukaisesti kielletään rajoitukset, jotka koskevat muuhun jäsenvaltioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneen jäsenvaltion kansalaisen vapautta tarjota palveluja unionissa. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ulottaa tämän luvun määräykset koskemaan myös sellaisia palvelujen tarjoajia, jotka ovat kolmannen maan kansalaisia, mutta jotka ovat sijoittautuneet unioniin.*

2.2 Sosiaaliturvalain L 111-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

Sosiaaliturvan perustana on kansallisen yhteisvastuun periaate.

Sosiaaliturvalla varmistetaan jokaiselle Ranskassa työskentelevälle tai asuvalle henkilölle pysyvästi ja säännöllisesti sairaudesta, äitiydestä ja isyydestä aiheutuvien kustannusten sekä perheestä ja itsenäisestä selviytymisestä aiheutuvien kustannusten kattaminen.

Työntekijät vakuutetaan kaikenlaisten heidän tulojaan alentavien tai poistavien riskien varalta. Vakuuttaminen tapahtuu siten, että asianomaisten on kuuluttava yhteen tai useampaan pakolliseen järjestelmään.

Sosiaaliturvalla varmistetaan sairauskuluista ja itsenäisen selviytymisen tukemisesta vastaaminen, sosiaalivakuutusetuuksien, kuten vanhuusetuuksien, järjestäminen, työtapaturmia ja ammattitauteja koskevien etuuksien järjestäminen sekä perhe-etuuksien järjestäminen tämän lain soveltamisalalla, jollei

kansainvälisten sopimusten määräyksistä ja eurooppalaisten asetusten säännöksistä muuta johdu.

3 Ennakkoratkaisupyynnön perusteet

- 3.1** Sosiaaliturvan ja tässä tapauksessa ammatillisten eläkejärjestelmien ja vanhuuseläkejärjestelmien toiminnan järjestäminen kuuluu Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaan SEUT 153 artiklan mukaan, minkä vuoksi Ranskan valtio voi vahvistaa kansallisessa oikeudessaan näiden järjestelmien toimintaa koskevat säännöt ja erityisesti säätää asianomaisten henkilöiden kuulumisesta järjestelmään ja heidän vastaavasta maksuvelvollisuudestaan.
- 3.2** Tätä jäsenvaltioille annettua toimivaltaa käytettäessä on kuitenkin noudatettava unionin oikeutta, kuten SEUT 56–62 artiklassa määrättyä palvelujen tarjoamisen vapautta koskevaa oikeutta.
- 3.3** Sosiaaliturvalain L 111-1 §:ssä säädetty velvollisuus kuulua sosiaaliturvajärjestelmään, tässä tapauksessa CARCDSF:n hallinnoimaan vanhuuseläkejärjestelmään, ja maksaa vakuutusmaksuja muodostaa poikkeuksen SEUT 56–62 artiklassa tarkoitettuun palvelujen tarjoamisen vapaudesta, sillä tämän velvollisuuden johdosta maksuvelvollinen ei voi valita toista vastaavaa tai tilanteeseensa paremmin soveltuvaa etuutta.
- 3.4** Tälle kyseistä unionin oikeuden periaatetta rajoittavalle kansalliselle säännökselle on oltava yleisen edun mukainen pakottava syy niiden kriteerien mukaisesti, jotka on vahvistettu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, jonka mukaan rajoitusta on pidettävä hyväksyttävänä ja riittävän asianmukaisena tavoitteen – tässä eläkejärjestelmän rahoituksen tasapainon – saavuttamiseksi johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti, ja sen toteuttamiseksi on käytettävä tarvittavia tiukkoja keinoja.
- 3.5** E. D:llä on oikeus riitauttaa hänelle vastaisen kansallisen oikeuden, tässä tapauksessa velvollisuuden suorittaa sosiaaliturvalain L 111-1 §:n mukaisesti maksuja määrättylle pakolliselle sosiaaliturvalaitokselle eli CARCDSF:lle, yhteensopivuus unionin oikeuden kanssa.
- 3.6** [SEU 19 artiklan 3 kohdassa] ja SEUT 267 [artiklassa] annetaan kansallisille tuomioistuimille mahdollisuus esittää nyt kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa ratkaisuun saa kansallisen lainsäädännön mukaan hakea muutosta, unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä unionin toimielimen, elimen tai laitoksen antaman toimen tulkinnasta tai pätevyydestä.
- 3.7** Tämän tuomioistuimen tiedossa ei ole unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jossa vastattaisiin kysymykseen siitä, onko kansalliseen oikeuteen perustuva velvollisuus kuulua ranskalaiseen eläkejärjestelmään ja suorittaa siihen eläkemaksuja yhteensopiva unionin oikeudessa määrätyn

palvelujen tarjoamisen vapauden kanssa, kun otetaan huomioon [E. D:n] väite kyseisen järjestelmän alijäämätilanteen jatkumisesta. CARCDSF ei ole tässä yhteydessä viitannut unionin tuomioistuimen tästä antamiin ratkaisuihin.

- 3.8** E. D. on riitauttanut [– –] velvollisuuden kuulua järjestelmään ja siihen liittyvän maksuvelvollisuuden vetoamalla siihen, että velvollisuus on pätemätön palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan unionin oikeuden kannalta, ja tämän riitauttamisen perusteella voidaan ratkaista tämä asia, jossa kyseinen henkilö on vastustanut kahta maksuvaatimusta, joissa vaaditaan pakollisen vanhuuseläkejärjestelmän maksujen maksamista kalenterivuosilta 2019 ja 2020.
- 3.9** Nyt riidanalainen rajoittava toimenpide perustuu tarpeeseen turvata sosiaaliturvajärjestelmien, tässä tapauksessa eläkejärjestelmän, rahoituksen tasapaino, mikä on sekä kansallisen oikeuden että unionin oikeuden tavoitteena.
- 3.10** Tämä tavoite jää saavuttamatta pitkällä aikavälillä todettujen alijäämien jatkuvuuden vuoksi ja toistuvasti uusittuihin väliaikaisiin toimenpiteisiin turvautumisen vuoksi. Vuonna 1996 perustettiin sosiaaliturvavelan lyhentämisestä huolehtiva elin (caisse d’amortissement de la dette sociale, jäljempänä CADES). Sen tarkoituksena on lainata kansainvälisiltä markkinoilta pääomia, ja nämä velat taataan sosiaaliturvamaksuista erillisillä varoilla. Sille siirretty sosiaaliturvavelka katetaan pääasiallisesti sosiaaliturvavelan lyhentämiseen tarkoitetulla maksulla (CRDS) ja osittain yleisellä sosiaalimaksulla (CSG). CADES, jonka oli alun perin määrä saada tehtävänsä toteutettua vuonna 2009, jatkaa toimintaansa, jonka on nyt määrä jatkua vuoteen 2033. Jäljellä olevan velan määrä on vuoden 2022 lopussa 136 miljardia euroa ja kasvaa jatkuvasti vieläpä tilanteessa, jossa lainojen korot nousevat merkittävästi.
- 3.11** Näin ollen on todettava, että pitkän ajanjakson kuluessa, ainakin vuodesta 1996 tähän päivään ja ennusteen mukaan vuoteen 2033 asti, järjestelmään kuulumisen ja vakuutusmaksujen maksamisen pakollisuus ei riitä järjestelmän rahoituksen tasapainoa koskevan tavoitteen toteuttamiseksi. Tämä järjestelmä, johon kuulumisen ja jonka maksujen maksaminen on pakollista, merkitsee palvelujen tarjoamisen vapautteen kohdistuvaa unionin oikeuden rajoitusta, ja tämän rajoituksen oikeuttaminen perustuu tavoitteeseen, joka jää toistuvasti saavuttamatta.
- 3.12** On siis katsottava, että kysymys, jonka E. D. on esittänyt riitauttaessaan sen, että hänen on mahdotonta turvautua vanhuuseläkkeensä osalta muuhun itse valitsemaansa järjestelyyn, on merkityksellinen ja että näin ollen on epäselvää, onko kansallinen järjestelmä yhteensopiva unionin oikeuden kanssa palvelujen tarjoamisen vapauden osalta, mikä edellyttää unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuasiassa antamaa tulkintaa.

3.13 Neljästä ennakkoratkaisukysymyksestä, jotka E. D on pyytänyt tätä tuomioistuinta esittämään unionin tuomioistuimelle, vain kahdella on asian kannalta merkitystä [– –]. Kysymykset, jotka koskevat hyväksyttävyyttä ja tarpeellisen ja vähiten rajoittavan toimenpiteen käsitettä, jätetään ennakkoratkaisupyynnön ulkopuolelle.

3.14 Ennakkoratkaisupyynnö, joka esitetään jäljempänä, muotoillaan uudelleen [– –].

3.15 [– –] [menettelyä koskevia tietoja]

4 Ennakkoratkaisupyynnö

Unionin tuomioistuinta pyydetään vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

Onko palvelujen tarjoamisen vapautta koskevaa SEUT 56 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sosiaaliturvalain L 111-1 §:ssä säädetyille velvollisuudelle kuulua julkiseen sosiaaliturvajärjestelmään, tässä tapauksessa CARCDF:n vanhuuseläkejärjestelmään, ja maksaa vakuutusmaksuja, kun otetaan huomioon yhtäältä johdonmukaisuuden kriteeri ja toisaalta järjestelmällisyyden kriteeri, siltä osin kuin kansallisella rajoittavalla toimenpiteellä pyritään säilyttämään ja varmistamaan sosiaaliturvajärjestelmän rahoituksen tasapaino mutta ei koskaan saavuteta tätä tavoitetta hoidettaessa jatkuvia alijäämiä?

[– –]